

अयास्य आङ्गिरसः। पवमानः सोमः। गायत्री।

असृग्रन्देववीतयेऽत्यासः कृत्व्या इव। क्षरन्तः पर्वतावृधः ॥ ९.०४६.०१

देववीतये- दिव्यानुभवाय। कृत्व्याः- कर्मण्याः। अत्यासः इव- अश्वा इव। क्षरन्तः- सरन्तः।

पर्वतावृधः- गिरिवृद्धाः। जडनिष्कासिता इति भावः। असृग्रन्- सृष्टाः ॥१॥

परिष्कृतास इन्दवो योषेव पित्र्यावती। वायुं सोमा असृक्षत ॥ ९.०४६.०२

पित्र्यावती- जनकमण्डिता। योषेव- पुत्रीव। इन्दवः- क्लेदनकरा रसाः। परिष्कृतासः- मण्डिताः।

सोमाः- रसाः। वायुम्- प्राणम्। असृक्षत- ससृजुः ॥२॥

एते सोमास इन्दवः प्रयस्वन्तश्चमू सुताः। इन्द्रं वर्धन्ति कर्मभिः ॥ ९.०४६.०३

एते- इमे। प्रयस्वन्तः- हव्यवन्तः। इन्दवः- क्लेदनकराः। सोमासः- रसाः। चमू-

द्यावापृथिव्योर्मध्ये। चमूशब्दो द्यावापृथिवीनामसु पठितः। सुताः- निष्पन्नाः। कर्मभिः-

सत्क्रियाभिः। इन्द्रम्- परमेश्वरम्। वर्धन्ति ॥३॥

आ धावता सुहस्त्यः शुक्रा गृभ्णीत मन्थिना। गोभिः श्रीणीत मत्सरम् ॥ ९.०४६.०४

सुहस्त्यः- शोभनहस्ताः शोभनकर्माणः। आ धावत- सोममुपधावत। मन्थिना- चित्तमथनेन।

शुक्रा- शुभ्रं रसम्। गृभ्णीत- गृहीत। मत्सरम्- तृप्तिकरम्। गोभिः- चित्तिरणैः। श्रीणीत-

संस्कुरुत ॥४॥

स पवस्व धनंजय प्रयन्ता राधसो महः। अस्मभ्यं सोम गातुवित् ॥ ९.०४६.०५

सोम- रस । अस्मभ्यम्- नः । गातुवित्- मार्गदर्शकः सन् । धनञ्जय- वृत्रेभ्यः वृष्टिजेतः । महः-
महत्याः । राधसः- संसिद्धेः । प्रयन्ता- प्रकर्षेण दायकः सन् । सः- तादृशः । पवस्व- क्षर ॥५॥

एतं मृजन्ति मर्ज्यं पवमानं दश क्षिपः । इन्द्राय मत्सरं मदम् ॥ ९.०४६.०६

दश क्षिपः- दश दिग्वर्तिन्यो मूलशक्तिधारा आपः । मर्ज्यं- शोधनीयम् । मत्सरम्- हर्षकरम् ।
मदम्- तृप्तिकरम् । एतम्- एनम् । पवमानम्- शोधकं रसम् । इन्द्राय- परमेश्वराय । मृजन्ति-
शोधयन्ति ॥६॥